

LEPRALI HASTALARDA KAN GURUPLARI ve Rh FAKTÖRÜ

Doç. Dr. Adem KÖŞLÜ (*)

Dr. Kaşif KÜÇÜK (**)

Landsteiner tarafından 1900 yılında kan gruplarının bulunmasından bu yana, bazı kan gruplarında belli bazı hastalıkların, diğer kan gruplarını taşıyanlara göre daha sık görüldüğü ileri sürülmüştür. Önceleri bu farklılığın rastlantısal olduğu görüşü ağır basarken, son 25 yıldanberi bu görüşte değişiklik meydana gelmiştir. Nitekim A, B, AB, O grupları seleksiyon yaratıcı bazı hastalık süreçleri sonucunda ensidans değişikliklerine uğramıştır.

Örneğin, sistemik lupus eritematosus'ta yapılan bir araştırmada hastalığın AB ve B gruplarında daha fazla görüldüğü saptanmıştır (1). Bir başka çalışmada malin melanomlu hastaların daha çok A grubundan oldukları görülmüştür (2). Buna karşılık psoriasis'te 1975 yılında yapılan 185 olgu ve 90.000 kişilik kontrol grubu karşılaştırılması sonucunda dikkate değer bir ilişkiye rastlanmamıştır (3). Yine psoriasisli 112 hastanın kan grubunun 300 normale mukayesesinden anlamlı bir sonuç elde edilmemiştir (4).

Lepra hastalığı ile kan grupları arasındaki ilişkiyi araştıran Povey ve Horton belirgin bir rölasyon bulamamışlar (5), Lechat ve arkadaşları da yaptıkları geniş araştırmalara karşın kesin sonuçlara varamamışlardır (6).

Yurdumuzda bu konuda ilk çalışma Onsun ve arkadaşları tarafından yapılmıştır (7). Bu araştırmacılar Ocak ve Eylül 1983 tarihlerinde İstanbul ve Elazığ Lepra Hastahanelerinde yatan hastaların kan gruplarını 300 kontrol ile karşılaştırmışlar, leprali hastaların kan gruplarının normallerden farklı dağılım göstermediğini bulmuşlardır.

Biz de bu çalışmanın devamı olarak ve özellikle farklı klinik tiplerdeki leprali hastaların kan grupları ile ilişkilerini ayrıntılı olarak incelemeyi amaçladık.

(*) Şişli Etfal Hastanesi Cildiye Kliniği Şefi.

(**) Şişli Etfal Hastanesi Cildiye Kliniği Asistanı.

Gereç ve Yöntem :

Araştırmamızda, Ekim 1983 ve Mart 1984 tarihleri arasında İstanbul Lepira hastanesinde yatan veya kontrol amacıyla aynı hastaneye başvuran 100 lepralı hastadan yararlanılmıştır. Kontrol gurubu olarak ta, Şişli Etfal Hastanesi Kan Merkezine kendi isteği ile gelip veya hastanede tedavi görüp kan gurubu tayini yaptıran şahıslardan 400'ü alınmıştır.

Bulgular :

Çalışmamızı oluşturan 100 hastanın 26'sı kadın (% 26), 74'ü erkektir (% 74). Kontrol gurubunun ise 266'sı kadın (% 66.50), 134'ü ise (% 33.50) erkektir. Lepralı hastaların en küçüğü 9, en büyüğü 81 yaşında idi. Araştırmamızı oluşturan 100 hastanın 42 tanesi Lepromatöz lepra, 53'ü B L, 5'i ise B T idi. Tüberküloid lepraya rastlanmadı.

Tablo 1. de görüldüğü gibi, lepralı hastaların % 47'si A gurubunda, % 16'sı B, % 31'i O ve % 6'sı A B gurubunda bulundu. Buna karşılık kontrol gurubunun kan gurupları ise tablo 2'de gösterildiği gibi, % 49.25 A gurubu, % 14.25 B gurubu, % 31 O gurubu ve % 5.50 oranında A B gurubunda bulundu.

TABLO 1. Hastalarda Kan Grubu Dağılımı.

Kan Grubu	Cinsiyet		Klinik Tanı				Toplam
	Kadın	Erkek	LL	BL	BT	T	
A Rh (+)	13	34	24	21	2	—	47
B Rh (+)	7	9	7	9	—	—	16
O Rh (+)	7	24	9	20	2	—	31
AB Rh (+)	2	4	2	3	1	—	6
A Rh (—)	—	—	—	—	—	—	—
B Rh (—)	—	—	—	—	—	—	—
O Rh (—)	—	—	—	—	—	—	—
AB Rh (—)	—	—	—	—	—	—	—
TOPLAM	29	71	42	53	5	—	100

TABLO 2. Kontrol Grubunda Kan Dağılımı.

Kan Grubu	Kadın	Erkek	Toplam
A Rh (+)	115	63	178
B Rh (+)	30	20	50
O Rh (+)	75	27	102
AB Rh (+)	14	11	25
A Rh (—)	11	4	15
B Rh (—)	5	2	7
O Rh (—)	15	5	20
AB Rh (—)	1	2	3
TOPLAM	266	134	400

Rh faktörü lepralı hastalarda % 100 pozitif bulundu. Kontrol grubunda ise 355 (% 88.75) pozitif, 45 (% 11.25) negatif bulundu (Tablo 3).

TABLO 3. Rh Faktörünün Lepralı Hasta ve Kontrollerde % olarak Dağılımı.

Rh faktörü	Lepralı Hasta	Kontrol
Rh (+)	% 100	% 88,75
Rh (—)	—	% 11,25

Tartışma :

Araştırmamızda lepralı hastalarda saptadığımız A B O kan grubu dağılımını kontrol grubu ile karşılaştıracak olursak, her iki grupta da A grubunun birinci sırada yer aldığını görüyoruz. (Lepralı hastalarda % 47, kontrol grubunda % 49.25). İkinci sırayı % 31 ile O grubu işgal etmektedir. Gerek hastalarda gerekse kontrollarda bu oran % 31 bulunmuştur. B grubu ise hastalarda % 16, kontrollarda % 14.25 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Gerek hastalarda gerekse kontrollarda en son sırada A B grubu görülmektedir. A B grubu hastalarda % 6, kontrollarda % 5.50 bulunmuştur.

Bu sonuçlardan anlaşılacağı üzere A B O dağılımı hastalarla normal kişiler arasında farklılık göstermemiştir. Bu sonuçlara X^2 anlamlılık testleri uyguladığımızda $X^2 : 0.29$ gibi çok anlamsız bir değer ortaya çıkmaktadır. Bu da hastalığın A B O farkı göstermeksizin her grupta da görülebileceğini ifade etmektedir.

1979 yılında Binyıldız ve Büyükyüksel tarafından yapılan ve Türkiyede kan grupları dağılımını gösteren çalışmada A grubu % 43.3,

O grubu % 33.0, B grubu % 16.2 ve A B grubu % 7.5 olarak bulunmuştur (8). Bizim sonuçlarımız bu sonuçlara da büyük bir uyum göstermektedir. Dolayısıyla lepralı hastalarda normal popülasyona uyan bir A B O dağılımı saptanmış olup, lepra hastalığının özel bir gruba yatkınlık göstermediği söylenebilir.

Tablo 1'de görüldüğü gibi kan guruplarının lepra tiplerine göre dağılımında da bir özellik görülmemektedir. Türkiyede hastaların büyük bir çoğunluğu çok basilli (LL, BL) lepra tiplerinden oluştuğundan, klinik tip olarak en çok bu ikisini ve en sık rastlanan kan gurubu olarak ta A gurubunu yüksek oranlarda görmekteyiz. Povey ve Horton da araştırmalarında lepra tipleri ile A B O gurupları arasında bir korelasyon bulamamışlardır (5).

Rh faktörü yönünden hastalarla normalleri kıyaslayacak olursak çok ilginç bir sonuçla karşılaşmaktayız. Hastalarda Rh faktörünün pozitifliği % 100, kontrollarda ise % 88.75 olarak bulunmuştur. Burdan da görülebileceği gibi hastaların tümü (% 100) Rh pozitif olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerçi normal popülasyonda Rh negatifliği oldukça az görülüyorsa da hastalarda hiç rastlanmaması oldukça ilgi çekicidir.

Summary

The relationship between some diseases and the formation of the blood groups are a subject of investigation in the recent years. According to our results blood group distributions of the leprosy patients in Turkey is not different from the normal populations.

KAYNAKLAR

1. Ottensoeser F : ABO blood groups and isoagglutinin in systemic L.E. Med. Bras., 8 : 421-428, 1975.
2. Ikonopison RL : Groupes sanguins chez les malades avec melanom malin cutané. Dermato-venerol., 14 : 249-253, 1975.
3. Baciu L : Psoriasis et groupes sanguins ABO. Dermatovenerol. (Roman.), 20 : 241-247, 1975.
4. Minkov D : Etude des groupes ABO dans le psoriasis. Dermatol-Venerol. (Belg.) 14 : 102-104, 1975.
5. Povey M, Horton RJ : ABO blood groups in lepre. Leprosy Rev., 37 : 147-150, 1966.
6. Lechet M ve ark. : Int. J. Leprosy 36 : 17-31, 1968.
7. Onsun N ve ark. : Lepralı hastalarda kan gurubu incelenmesi. Deri Hast. Frengi Arş., 17 : 185-189, 1983.
8. Binyıldız P, Büyükyüksel C : Türkiyede kan gurupları dağılımı. Tıp Fak. Mecm., 42 : 166-172, 1979.